

MESTO KOŠICE

Mesto Košice

Ing. František Knapík – primátor

Magistrát mesta Košice
Tr. SNP 48/A
040 11 Košice

Došlo - 5 -08- 2010
dňa:

Prílohy: 216 č. sp.:

Ev. č.: 10104923 Vyb.:

**Vec: Odovzdanie petície za zachovanie národnej kultúrnej pamiatky
archeologického náleziska – pevnosť bastiónová v Košiciach.**

Podpísaný JUDr. Mgr. Ladislav Rovinský Vám odovzdávam petíciu s podpismi podporovateľov.

Žiadam Vás, pán primátor, zabezpečiť jej vybavenie v zmysle ust. 5 ods. 5 zákona č. 85/1990 Zb. Zákona o petičnom práve.

Ak je petícia v súlade s právnymi predpismi a verejným alebo iným spoločným záujmom, za vybavenie považujem výrok vyplývajúci z požiadavky petície, t.j. aby Mesto Košice „zaistilo ochranu nálezu počas výstavby a aby nález bol zachovaný a prezentovaný v celom odkrytom rozsahu na pôvodnom mieste a bol verejne prístupný“.

Za tým účelom žiadam bezodkladne predložiť petíciu na najbližšie rokovanie Mestskej rady a následne Mestského zastupiteľstva, a to bez ohľadu na počet platných podpisov (petícia nesmeruje k vypísaniu referenda, ktoré má určený limit podpisov). Bezodkladne preto, aby sa zdržiavaním nezmaril cieľ petície.

Príloha:

- 216 ks vyplnených petičných hárkov

V Košiciach, 5. 8. 2010

JUDr. Mgr. Ladislav Rovinský,
člen petičného výboru, osoba na zastupovanie s orgánmi verejnej správy

ul. Pokroku 7, 040 11 Košice, Spolok na podporu skrášľovania Košíc-predseda

PETÍCIA ZA ZACHOVANIE NÁRODNEJ KULTÚRNEJ PAMIATKY
ARCHEOLOGICKÉHO NÁLEZISKA – PEVNOSŤ BASTIÓNOVÁ V KOŠICIACH

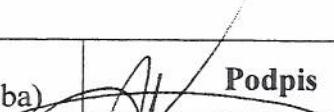
Pri výkopových prácach na Námestí osloboditeľov v Košiciach boli odkryté múry bastiónu citadely, vojenského opevnenia zo 17. storočia.

Pamiatkový úrad SR vyhlásil toto archeologické nálezisko – pevnosť bastiónová – za národnú kultúrnu pamiatku.

Námestie v ochrannom pásme mestskej pamiatkovej rezervácie poskytuje bezpečný voľný priestor na dôstojnú prezentáciu tohto unikátneho nálezu v celom rozsahu.

Je obava, že prebiehajúca výstavba môže nález ohrozit.

Svojím podpisom pod petíciu žiadam Mesto Košice, ktoré je v zmluvnom vzťahu s investorom a zároveň má prenesený výkon štátnej správy, aby zaistilo ochranu nálezu počas výstavby a aby nález bol zachovaný a prezentovaný v celom odkrytom rozsahu na pôvodnom mieste a bol verejne prístupný.

P. č.	Meno a priezvisko (čitateľne)	Adresa trvalého pobytu (čitateľne, neskracovať, PSČ netreba)	Podpis
			

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD KOŠICE
Hlavná 25, 040 01 Košice

Váš list z: 29. 4. 2010

Naša značka: KE-10/634-06/3575/DU,MK

Tel. č.: 055/24 55 822 PhDr. Ďurišová

055/24 55 111 sekretariát

Košice dňa: 16. 6. 2010

MESTO KOŠICE

Došlo
dňa: 18 -06- 2010

Prílohy:

č. sp.: 12/053/120

E. č. 10/05083/2010 výb.: GLIGANIC

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Košice (ďalej len „správny orgán“), ktorý je podľa § 11 odseku 1 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) v konaní o zámere obnovy podľa § 32 odseku 2 pamiatkového zákona, vydáva toto

rozhodnutie:

zámer obnovy národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „kultúrna pamiatka“) - **pevnosť bastiónová** na Námestí Osloboditeľov v Košiciach, evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 11689/0, na parcele číslo 2444/6, katastrálne územie Stredné mesto, výpis z listu vlastníctva číslo 4260, ktorá sa nachádza na území Ochranného pásma Mestskej pamiatkovej rezervácie Košice, uvedený v žiadosti vlastníka: AUPARK Košice, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava, podanej dňa 30. 4. 2010 na Krajský pamiatkový úrad Košice, v rozsahu:

- obnova odkrytých fragmentov citadely

je prípustný

z hľadiska záujmov, chránených pamiatkovým zákonom, a podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona pre prípravu a vykonanie predpokladanej obnovy určuje správny orgán tieto

podmienky:

- Nie je prípustné zbúrať odkryté murivá citadely a ich fragmenty, je prípustné prezentovať ju v rámci obnovy v pripravovanej novostavbe.
- Obnovu kultúrnej pamiatky je možné pripraviť a vykonať v dvoch variantoch, a sice:
  - zachovaním a následnou prezentáciou kultúrnej pamiatky v pôvodnej polohe, a to tak, aby nedošlo k ich narušeniu a poškodeniu počas stavebných prác, alebo
  - tak, aby bola zachovaná počas stavebných prác - dočasne presunutá na chránené miesto - a následne prezentovaná v pôvodných súradničiach (JTSK a BpV) prevažná väčšina hmoty kultúrnej pamiatky, a to predovšetkým v častiach, určujúcich jej pôdorys, a v častiach s hodnotnými architektonickými detailami a s výpovednou hodnotou (ostenia strieľní, žľaby pre odvod vody, omietky, soklový kváder), a tiež murivo so zavŕtanou kovovou delovou guľou a ďalšie časti s odtlačkom gule.
- Je možné dočasné premiestnenie kultúrnej pamiatky, podľa § 24 odseku 3 pamiatkového zákona, a to len na dobu nevyhnutné počas vykonávania stavebných prác pre vytvorenie podzemného podlažia, ktoré unesie hmotu kultúrnej pamiatky. Kultúrnu pamiatku je možné premiestniť len vtedy, keď sa vráti do predchádzajúcej polohy z hľadiska súradničí (JTSK a BpV) tak, ako je uvedené na geodetickom polohopisnom a výškopisnom zameraní archeologického náleziska.

Počas transferu na miesto dočasného uloženia je vlastník povinný zabezpečiť vykonávanie činností na stavbe podľa predloženého technologického postupu prác – *Statický posudok – presun historického muriva*, spracovaného Ing. Jánom Tomčánim, v máji 2010 v Bratislave. Predložený materiál – „*Statický posudok – presun historického muriva*“ je potrebné upraviť v časti delenia na rozoberané diely, a to tak, aby nedošlo k narušeniu, prípadne rozobratiu architektonických detailov s výpovednou hodnotou (predovšetkým ostena strieľní, žľaby, lôžka pre žľaby, omietky...) a tiež muriva so zavŕtanou kovovou delovou guľou a muriva, v ktorom je odtlačok ďalšej delovej gule. **Časti murív, na ktorých sú zachované súvislé plochy omietok (v linii vjazdu – severovýchodná strana k britu), je nevyhnutné ošetriť reštaurátoriskými metódami – stabilizovať omietky pred svojvoľným odlupovaním počas transferu** – tieto práce vlastník zabezpečí u kvalifikovaného reštaurátora (špecializácia kameň, omietky), ktorý o postupe vyhotovi príslušnú dokumentáciu (fotodokumentácia, grafická a textová dokumentácia rozsahu a použitých materiálov), ktorú vlastník predloží ako prípravnú dokumentáciu správnemu orgánu najneskôr do termínu transferu tejto časti citadely.

4. Vlastník je povinný po vykonaní transferu na chránené miesto zabezpečiť základnú ochranu kultúrnej pamiatky pred ohrozením, poškodením, zničením, alebo odcudzením (rozobratím) jednotlivých častí, podľa § 27 pamiatkového zákona. Technologický návrh zabezpečenia stavu deponovaných častí (predovšetkým prekrytie, udržiavanie vlhkostného režimu, prípadné konzervačné metódy, zabezpečenie mechanickej ochrany a pod.) na základe odporúčania kvalifikovaného reštaurátora (špecializácia kameň, omietky) a statika predloží vlastník ako prípravnú dokumentáciu obnovy v lehote **20 dní po vykonaní dočasného transferu**.
Vlastník je povinný po vykonaní hlavnej stavebnej výroby zabezpečiť zabudovanie a prezentáciu kultúrnej pamiatky späť do pôvodnej polohy podľa súradnic JTSK a BpV do budúcej hmoty stavby i s príslušným prehľadným informačným systémom pre verejnosť.
Počas prípravy transferu má vlastník zabezpečiť na stavbe prítomnosť geodeta, statika a prizvať štátny pamiatkový dohľad. **Vlastník je povinný pri príprave transferu zabezpečiť vyhotovenie výrobnej dokumentácie, očislovanie jednotlivých blokov muriva a ich zameranie v priestore, aby bolo možné ich navrátiť do hrubej stavby do pôvodných súradnic JTSK a BpV.** Správny orgán požaduje, aby mu bolo písomne oznámené miesto skladky. Správny orgán upozorňuje vlastníka, že dočasný transfer a uloženie fragmentov citadely sa vykoná v úplnom rozsahu na vlastníkom zvolenú zabezpečenú skladku za horeuvedených podmienok, a teda nie je prípustné žiadnu súčasť autentických konštrukcií – kamenných murív, omietky a malty – vyvážať na inú skladku.
5. Správny orgán **odporúča** vlastníkovi spracovať návrh prezentácie fragmentu citadely v hnote novostavby, a to na úrovni prípravnej dokumentácie – stupeň architektonická štúdia, z ktorej bude zrejmý rozsah zachovanej hmoty kultúrnej pamiatky a spôsob jej sprístupnenia a prezentácie v pripravovaných priestoroch 1. podzemného podlažia Nákupno-zábavného centra AUPARK Košice. Súčasťou štúdie bude aj návrh informačného systému pre verejnosť na prízemí i prvom podzemnom podlaží. Táto štúdia poskytne podrobne údaje pre spracovanie projektovej dokumentácie na stupni realizačný projekt. Správny orgán **požaduje**, aby mu vlastník predložil projektovú dokumentáciu na stupni: **realizačný projekt**, v ktorom bude zapracovaná prezentácia kultúrnej pamiatky a jej dopady na samotnú stavbu Nákupno-zábavného centra AUPARK Košice. Súčasťou realizačného projektu bude aj prehľadný informačný systém pre verejnosť na prízemí i prvom podzemnom podlaží.
6. Vlastník bezodkladne predloží správnemu orgánu výskopisné a polohopisné zameranie (JTSK a BpV), kresbovú a fotografickú dokumentáciu architektonických detailov (žľaby, ostena strieľní, omietky, rozotretá malta so stopami po šalovaní, systém kolov, lôžka žľabov, ktoré boli vytrhnuté z pôvodnej polohy) a nálezovej situácie delovej gule, zavŕtané do muriva a odtlačku ďalšej gule v murive, vykonané pred premiestnením kultúrnej pamiatky.
7. **Predložiť správnemu orgánu a to ešte pred predložením realizačného projektu, výskumnú dokumentáciu archeologického výskumu. Výskumná dokumentácia je nevyhnutným podkladom pre posúdenie realizačného projektu – v súlade s povinnosťou, uloženou vlastníkovi rozhodnutím č. KE-07/1667-04/7643/DUMK, vydaným dňa 21.11.2007.**

8. Vlastník predloží prírastkový katalóg hnutel'ných archeologických nálezov architektonických prvkov, resp. opracovaných kameňov, ktoré sa našli v sekundárnej polohe (predovšetkých žľaby v sekundárnej polohe, kamenné kvádre – obklad, atď.), a to pred predložením architektonickej štúdie alebo v rozpracovanosti realizačného projektu. Prezentácia týchto architektonických prvkov bude súčasťou prezentácie kultúrnej pamiatky v architektonickej štúdii, najneskôr však v realizačnom projekte.
9. Vlastník predloží správnemu orgánu časový, organizačný a odborný **harmonogram** úplného archeologického výskumu v časti vjazd a výjazd z podzemných garáží, a to v termíne do 20 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Úplný archeologický výskum bol predpísaný vlastníkovi rozhodnutím o nepredvídanom náleze dňa 9. 2. 2010 pod značkou KE-10/186-04/668/DU,MK. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 1. 3. 2010.
10. Projektovú dokumentáciu obnovy môže vykonávať fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na ich vykonávanie, podľa § 32 odseku 8 pamiatkového zákona.

Pri obnove kultúrnej pamiatky pevnosti bastiónovej na Námestí Osloboditeľov v Košiciach je vlastník - AUPARK Košice, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava 2, **p o v i n n ý**:

1. Predložiť na posúdenie správnemu orgánu projektovú dokumentáciu - stupeň realizačný projekt, ktorý bude obsahovať riešenie statiky, a to tak, aby mohla byť vrátená na miesto, alebo ponechaná na mieste celá kultúrna pamiatka alebo jej prevažná väčšina, podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona.
2. V prípade dočasného transferu zabezpečiť základnú ochranu kultúrnej pamiatky podľa vyššieuvedených podmienok a predložiť správnemu orgánu vyššieuvedené prípravné dokumentácie a podkladyv určených lehotách.
3. Každú projektovú dokumentáciu alebo jej zmene v priebehu spracovania prerokovať so správnym orgánom podľa § 32 odseku 9 pamiatkového zákona.
4. Každú závažnú zmene a zmene oproti alebo nad rámec tohto rozhodnutia vopred prerokovať a odsúhlasiť správnym orgánom, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona.

Rozhodnutie po uplynutí troch rokov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti stráca platnosť, ak v tejto lehote neboli vykonaný úkon, na ktorý sa vzťahuje.

O d ô v o d n e n i e :

Vlastník parcely 2444/6 v kat. území Stredné mesto v Košiciach - AUPARK Košice, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava 2, požiadal správny orgán dňa 30. 4. 2010 o súhlas s odstránením fragmentov muriva citadely. Nehnutel'nosti – kamenné múry bastiónovej pevnosti – archeologického náleziska boli zistené archeologickým výskumom, ktorý v období 12. 1. – 21. 5. 2010 vykonávala počas stavebných prác na stavbe Nákupno – zábavné centrum AUPARK Košice oprávnená právnická osoba na vykonávanie archeologických výskumov - AA Terra Antiqua s.r.o., Sídliško Rimava 1063/35, 979 01 Rimavská Sobota.

Správny orgán posúdil vec ako žiadosť o vydanie rozhodnutia o nakladaní s nálezom, podľa § 39 odseku 3 s odkazom na § 32 odseku 4 pamiatkového zákona a vzhľadom na okolnosti – zámer vlastníka odstrániť fragmenty muriva citadely (bastiónovej pevnosti) následne po ich doskúmaní a uvedený plánovaný termín ich odstránenia – 11. 5. 2010, vydal dňa 5. 5. 2010 pod značkou KE-10/634-02/2582/DU,MK rozhodnutie, ktorým uložil spoločnosti AUPARK Košice, spol. s r.o. zdržať sa činností, ktoré ohrozia, poškodia alebo zničia hmotnú podstatu nálezu.

Dňa 19. 5. 2010 rozhodol správny orgán o prerušení tohto správneho konania, keďže Pamiatkový úrad SR začal konanie o predbežnej otázke, ktorým bolo správne konanie vo veci vyhlásenia dotknutého archeologického náleziska za kultúrnu pamiatku.

Dňa 31. 5. 2010 oznámił správny orgán účastníkom konania, že predpokladaná lehota vybavenia žiadosti je 60 dní.

Pamiatkový úrad SR vyhlásil dňa 21. 5. 2010 archeologické nálezisko – pevnosť bastiónovú v Košiciach na parcele č. 2444/6 v kat. území Stredné mesto v Košiciach na Námestí Osloboditeľov

za kultúrnu pamiatku. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 14. 6. 2010. Po pominutí prekážky, ktorou bolo začatie konania o predbežnej otázke, pokračuje správny orgán v konaní z vlastného podnetu.

Počas výkonu štátneho dohľadu doplnil vlastník národnej kultúrnej pamiatky – AUPARK Košice, spol. s r.o. podklady pre konanie správneho orgánu, a to na základe požiadaviek, specifikovaných počas výkonu štátneho dohľadu. Vlastník predložil:

Dňa 7. 6. 2010:

- Zameranie archeologickej pamiatky.
- Statický posudok – presun historického muriva (technologický postup transferu).
- Výber charakteristickej fotografickej dokumentácie.
- Návrh na ochranu, obnovu a prezentáciu národnej kultúrnej pamiatky.
- 3 D scan zameranie.

Dňa 9. 6. 2010:

- Predbežné podklady od spoločnosti AA Terra Antiqua s.r.o.: vyhodnotenie nehnuteľného nálezu, popis nálezu muriva bastiónu, návrh režimu ochrany a prezentácie a výber kresbovej dokumentácie.
- Návrh na ochranu, obnovu a prezentáciu NKP – grafické znázormenie jednotlivých alternatív, ktoré vypracoval Ing. arch. I. Gojdič.

Dňa 14. 6. 2010:

- Právoplatné rozhodnutie Pamiatkového úradu SR zo dňa 21. 5. 2010 o vyhlásení archeologickej náleziska za národnú kultúrnu pamiatku.
- Písomný súhlas mesta Košice s dočasným premiestnením časti archeologickej náleziska.
- Architektonicko-historické vyhodnotenie archeologickej nálezu, ktoré vypracoval Ing. arch. Gojdič.

Správny orgán podklady posúdil ako dostatočné na to, aby vo veci ďalej konal. V kontexte vyššie uvedených skutočností a aktuálneho stavu veci (realizácia stavebných prác na stavbe Nákupno-zábavné centrum AUPARK Košice, vydané a právoplatné stavebné povolenie) sa rozhodol na základe vyššie uvedenej žiadosti vydať rozhodnutie o zámere obnovy kultúrnej pamiatky. Pri stanovení podmienok vychádzal jednak z predložených predbežných výsledkov realizovaného výskumu a architektonicko-historického vyhodnotenia a jednak zo svojich vedomostí, znalostí a z posúdenia aktuálneho diania, dotýkajúceho sa kultúrnej pamiatky (stavebné práce).

Kultúrna pamiatka - pevnosť bastiónová bola postavená v rokoch 1671 – 1677. Počas Thökölyho povstania bola, v r. 1683, citadela dobytá a kuruci z nej viedli veľmi účinný útok na mesto. Už v r. 1685 je na historickom pláne citadela vyznačená bez líc bastiónov Claudia a Leopold a kurtiny medzi nimi, teda časti citadely, obrátených k mestu. V roku 1713 sa rozhodlo o asanácii citadely.

Samostatná pevnosť – citadela bola postavená južne, resp. juhovýchodne od Dolnej mestskej brány Košíc. Kontrolovala južnú prístupovú cestu do Košíc (od Pešti) a tiež samotné mesto. Pevnosť bola bastiónová, hviezdicovitého pôdorysu. Bola postavená v duchu staroholandskej vojenskej pevnostnej školy, kde vonkajšie obvodové pásmo (tzv. fausse-braye) bolo tvorené múrom a valy a bastióny boli zemné a opierali sa o kamenný mür.

Archeologickým výskumom bola zachytená priekopa citadely a mür fausse-braye bastiónu Leopold.

Ing. arch. Gojdič – fyzická osoba s osobitnou odbornou spôsobilosťou vykonávať pamiatkový architektonický výskum - vo svojom architektonicko-historickom vyhodnotení tejto kultúrnej pamiatky uvádza, že košická citadela bola, resp. je aj zo stredoeurópskeho hľadiska ojedinelým fortifikačným fenoménom. Plnila funkciu obrany mesta a zároveň mesto aj kontrolovala. Najbližším a podobným fortifikačným prikladom je Oradea v Rumunsku. V tomto vyhodnotení sa uvádza aj to, že hoci odkrytý úsek murív bastiónu Leopold predstavuje iba zlomok pôvodného rozsahu košickej citadely, dokumentuje svojou hmotou významné pamiatkové hodnoty.

Vzhľadom na vyššie uvedené správny orgán požaduje, aby kultúrna pamiatka bola zachovaná vo svojej hmote. Avšak vzhľadom na aktuálny stav stavby (stavebných prác), resp. prostredia, v ktorom sa kultúrna pamiatka nachádza, správny orgán netrvá jednoznačne na zachovaní kultúrnej pamiatky na

pôvodnom mieste bez akéhokoľvek ďalšieho zásahu, ale súhlasí s dočasným premiestnením kultúrnej pamiatky s tým, že kultúrna pamiatka bude v prevažnej väčsine svojej hmoty vrátená na „pôvodné“ miesto – resp. do pôvodných priestorových a výškových súradníc – aj keď už v pozmenenom priestore, a sice v priestore 1. podzemného podlažia Nákupno-zábavného centra AUPARK Košice, s doplnením informačného systému, adekvátneho voči polohe kultúrnej pamiatky.

Vlastník kultúrnej pamiatky predložil správnemu orgánu textový aj grafický „*Návrh ochrany, obnovy a prezentácie*“ tejto kultúrnej pamiatky, ktorý vypracoval Ing. arch. I. Gojdič. Tento návrh vychádza z aktuálneho stavu stavby a má tri alternatívy. V prvej alternatíve („A“) navrhuje zachovanie celej hmoty pamiatky, v druhej („B“) navrhuje prezentovať v pôvodnej polohe cca 5 m dlhý úsek múru a druhý úsek múru so strieľňami a žľabmi o dĺžke cca 7,5 m prezentovať mimo pôvodnej polohy avšak v priestore 1. podzemného podlažia. V tretej alternatíve („C“) navrhuje v pôvodnej polohe prezentovať znova len cca 5 m dlhý úsek muriva a ďalšie dva úseky (spolu dlhé 23 m) navrhuje prezentovať mimo pôvodnej polohy, a sice na budúcom „námestíčku“ pred budovou Nákupno-zábavného centra AUPARK Košice. Druhá aj tretia alternatíva majú spoločné to, že hmotu kultúrnej pamiatky, určená na zachovanie v pôvodnej polohe, je v porovnaní s ostatnou hmotou minimálna.

Pri posudzovaní predložených alternatív návrhu ochrany, obnovy a prezentácie vychádzal správny orgán z toho, že ide o kultúrnu pamiatku. Podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona správny orgán v rozhodnutí o zámeru obnovy určuje podmienky, za ktorých je zámer obnovy prípustný a možno ho pripravovať tak, aby sa kultúrna pamiatka neohrozila, nepoškodila alebo nezničila. Realizácia alternatív B a C predloženého návrhu by mala na následok zničenie prevažnej časti kultúrnej pamiatky, a preto s nimi správny orgán nemôže súhlasiť. Optimálna je realizácia variantu A, avšak vzhľadom na stav stavby (stav stavebných prác a právoplatné stavebné povolenie) správny orgán priprúšťa, že kultúrna pamiatka môže byť prerušená v miestach, nutných pre jej premiestnenie a o nutné komunikačné profily. Je možné – resp. zrejmé, že takáto obnova kultúrnej pamiatky si vyžiada aj zmenu dispozície časti 1. podzemného podlažia Nákupno-predajného centra AUPARK Košice.

Správny orgán pri svojom rozhodnutí vychádzal aj z odporúčaní mimoriadnej sekcie archeológie pri Pamiatkovom úrade SR, ktorá sa zišla dňa 10. 5. 2010 v Košiciach, a ktorá mala možnosť sa komplexne oboznámiť s problematikou ochrany a prezentácie tohto archeologického náleziska. Účastníci zasadnutia sa jednoznačne vyjadrili za ochranu hmotnej podstaty archeologického náleziska, a to v najväčšom možnom rozsahu, a priupustili aj jeho dočasné premiestnenie. Sekcia odporúčala prezentovať celý nález in situ s vystihujúcou mierou prezentácie, úmernej hodnote objektu, a nie „fragment“, ktorý nemá výpovednú hodnotu.

V tomto rozhodnutí dáva správny orgán aj súhlas k dočasnému premiestneniu kultúrnej pamiatky, podľa § 24 odseku 3 pamiatkového zákona, a to po predloženom písomnom vyjadrení obce, ktorá vo svojom vyjadrení zo dňa 11. 6. 2010 vyjadriala súhlas vlastníkovi nehnuteľnosti s premiestnením archeologického náleziska na dobu nevyhnutné počas stavebných prác.

Správny orgán žiada vlastníka o predloženie projektovej dokumentácie - stupeň realizačný projekt, v ktorom budú tieto výsledky výskumu zapracované. Správny orgán upozorňuje, že požiadavka zapracovať výsledky výskumu do projektovej dokumentácie, najneskôr do realizačného projektu, bola súčasťou právoplatného rozhodnutia, ktoré správny orgán vydal dňa 21. 11. 2007 pod značkou KE-07/1667-04/7643/DU,MK. Vlastník – AUPARK Košice si musel byť teda od začiatku vedomý toho, že výsledky výskumu budú musieť byť zapracované do projektu stavby – najneskôr v realizačnom projekte. Vlastník zatiaľ realizačný projekt nepredložil, ani v rozpracovanosti takúto projektovú dokumentáciu neprerokoval so správnym orgánom – podľa § 32 odseku 9 pamiatkového zákona.

Súčasťou obnovy a prezentácie kultúrnej pamiatky bude aj informačný systém, ktorý zrozumiteľným spôsobom objasní návštěvníkovi zmysel, podstatu a funkciu prezentovanej kultúrnej pamiatky.

Dôsledkom realizovaných stavebných prác, resp. schváleného stavebného zámeru je umiestnenie kultúrnej pamiatky v priestore 1. podzemného podlažia – v priestore podzemných garáží. Jej dôstojná a zrozumiteľná prezentácia verejnosti môže prispieť k zatraktívneniu tohto nákupno-zábavného centra, pričom informačný systém by sa nemal obmedzovať len na priestor prvého podzemného podlažia.

V zmysle ustanovenia § 32 odseku 4 pamiatkového zákona správny orgán preskúmal predložený zámer obnovy kultúrnej pamiatky, avšak uviedol vo svojom rozhodnutí podmienky, za akých je možná realizácia obnovy tejto kultúrnej pamiatky a uložil i určité povinnosti vlastníkovi, špecifikované vo výroku, ktoré je tento povinný splniť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom Krajského pamiatkového úradu Košice na Pamiatkový úrad Slovenskej republiky v Bratislave. Toto rozhodnutie je možné preskúmať súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. Kristína Markušová
riaditeľka
Krajský pamiatkový úrad Košice

-1-

Doručuje sa:

1. AUPARK Košice, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava 2
2. Mesto Košice, Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice

Na vedomie:

3. AA TERRA ANTIQUA s.r.o., Sídisko Rimava 1063/35, 979 01 Rimavská Sobota
4. Mesto Košice – stavebný úrad, Pracovisko Košice – Staré mesto, Hviezdoslavova 7, 040 01 Košice
5. Krajský pamiatkový úrad v Košiciach, na založenie do spisu

KRAJSKÝ PAMIATKOVÝ ÚRAD KOŠICE

Hlavná 25, 040 01 Košice

MESTO KOŠICE

Váš list z: 29. 4. 2010

Naša značka: KE-10/634-26/4741/MK, DU

Tel. č.: 055/24 55 111 sekretariát

Košice dňa: 5. 8. 2010

Došlo
dňa: 12 -08- 2010

Prílohy: / Č. sp.:
Ev. č.: 10/050513 Vyb.:

ROZHODNUTIE

Krajský pamiatkový úrad Košice (ďalej len „správny orgán“), ktorý je podľa § 11 odseku 1 zákona číslo 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) vecne príslušným správnym orgánom a podľa § 9 odseku 5 pamiatkového zákona je miestne príslušným správnym orgánom na úseku ochrany pamiatkového fondu, podľa § 57 odseku 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) v konaní o zámere obnovy podľa § 32 odseku 2 pamiatkového zákona, vydáva toto

rozhodnutie:

zámer obnovy národnej kultúrnej pamiatky – pevnost' bastiónová na Námestí Osloboditeľov v Košiciach, evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod číslom 11689/0, na parcele číslo 2444/6, katastrálne územie Stredné mesto, výpis z listu vlastníctva číslo 4260, ktorá sa nachádza na území Ochranného pásma Mestskej pamiatkovej rezervácie Košice, uvedený v žiadosti vlastníka – účastníka konania: spoločnosti AUPARK Košice, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava, podanej dňa 30. 4. 2010 a doplnenej 16.6.2010, 19.7.2010, 28.7.2010, 5.8.2010 spolu s grafickými prílohami a dokumentáciami na Krajský pamiatkový úrad Košice, v rozsahu:

- obnova odkrytých fragmentov citadely

je prípustný

z hľadiska záujmov, chránených pamiatkovým zákonom, a podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona pre prípravu a vykonanie predpokladanej obnovy určuje správny orgán tieto

podmienky:

1. Nie je prípustné zbúrať odkryté murivá citadely a ich fragmenty, je prípustné prezentovať ju v pripravovanej novostavbe a v jej bezprostrednej blízkosti.
2. Obnovu kultúrnej pamiatky je možné pripraviť
  - a) zachovaním a následnou prezentáciou kultúrnej pamiatky v pôvodnej polohe, a to tak, aby nedošlo k ich narušeniu a poškodeniu počas stavebných prác, alebo
  - b) tak, aby bola zachovaná počas stavebných prác - dočasne presunutá na chránené miesto a následne prezentovaná časť hmoty kultúrnej pamiatky v pôvodných súradničiach (JTSK a BpV), ako aj v iných súradničiach, a to všetko v rozsahu a s umiestnením podľa grafického znázornenia, ktoré je súčasťou spisu (ďalej len „Grafické znázornenie“).
3. Je možné dočasné premiestnenie kultúrnej pamiatky, podľa § 24 odseku 3 pamiatkového zákona, a to len na dobu nevyhnutného počas vykonávania stavebných prác pre vytvorenie podzemného podlažia, ktoré unesie časť hmoty kultúrnej pamiatky podľa Realizačnej dokumentácie statiky stropu 2.NP vyhotovenú statikom Ing. Oldřichom Skybom zo dňa 26.07.2010. Kultúrnu pamiatku je možné premiestniť len vtedy, keď sa vráti do polohy podľa Grafického znázornenia. Počas transferu na miesto dočasného uloženia je vlastník povinný zabezpečiť vykonávanie činností na stavbe podľa predloženého technologického postupu prác- Statický posudok- presun historického muriva, spracovaného Ing. Jánom Tomčánim, v máji 2010 v Bratislave. Predložený materiál-

„Statický posudok - presun historického muriva“ je potrebné upraviť v časti delenia na rozobi diely, a to tak, aby nedošlo k narušeniu, prípadne rozobratiu architektonických detailov s výpovednou hodnotou (predovšetkým ostena strieľní, žľaby, lôžka pre žľaby, omietky..... a tiež muriva so zavŕtanou kovovou delovou guľou a muriva, v ktorom je odtlačok ďalšej delovej gule. Časti murív, na ktorých sú zachované súvislé plochy omietok (v linii vjazdu severovýchodná strana k britu), je nevyhnutné ošetriť reštaurátoriskými metódami - stabilizovať omietky pred svojvoľným odlupovaním počas transferu - tieto práce vlastník zabezpečí u kvalifikovaného reštaurátora (špecializácia kameň, omietky), ktorý o postupe vyhotobil príslušnú dokumentáciu (fotodokumentácia, grafická a textová dokumentácia rozsahu a použitých materiálov), ktorú vlastník predložil ako prípravnú dokumentáciu správnemu orgánu.

4. Vlastník je povinný po vykonaní transferu na chránené miesto zabezpečiť základnú ochranu kultúrnej pamiatky pred ohrozením, poškodením, zničením alebo odcudzením (rozobratím) jednotlivých častí podľa § 27 pamiatkového zákona.

Technologický návrh zabezpečenia stavu deponovaných častí (predovšetkým prekrytie, udržiavanie vlhkostného režimu, prípadné konzervačné metódy, zabezpečenie mechanickej ochrany, a pod.) na základe odporúčania kvalifikovaného reštaurátora (špecializácia kameň, omietky) a statika predloží vlastník ako prípravnú dokumentáciu obnovy v lehote 20 dní po vykonaní dočasného transferu. Správny orgán konštatuje, že podmienka, uvedená v predchádzajúcej vete, už bola spoločnosťou AUPARK splnená. Vlastník predložil návrh postupu a technológie transferu – preosadenie – in situ (spracoval reštaurátor: Mgr. Art. Ľubomír Kuc). Po premiestnení fragmentov na definitívne miesto kvalifikovaný reštaurátor vykoná konzerváciu fragmentov a určí vhodný spôsob prezentácie, ochrany a údržby – túto prípravnú dokumentáciu vlastník predloží správnemu orgánu v lehote 30 dní po finálnom premiestnení všetkých fragmentov.

Prezentáciu historického muriva v exteriéri je potrebné projekčne riešiť tak, aby bolo murivo dôstojne prezentované, viditeľné z verejného priestranstva, aby bolo trvalo chránené pred poveternostnými vplyvmi a sprayovým vandalstvom. Dotknutý orgán odporúča projektantovi riešiť ochranu - prekrytie historického muriva formou modernej transparentnej konštrukcie, nezameniteľnej s originálom.

Vlastník je povinný po vykonaní hlavnej stavebnej výroby zabezpečiť zabudovanie a prezentáciu časti kultúrnej pamiatky do budúcej hmoty stavby v pôvodných súradničiach (JTSK a BpV), ako aj v iných súradničiach v bezprostrednej blízkosti budúcej hmoty stavby, i s príslušným prehľadným informačným systémom pre verejnosť, a to v rozsahu a s umiestnením podľa vlastníkom predloženého Grafického znázornenia.

Počas prípravy transferu má vlastník zabezpečiť na stavbe prítomnosť geodeta, statika a prizvat štátny pamiatkový dohľad. Vlastník je povinný pri príprave transferu zabezpečiť vyhotovenie výrobnej dokumentácie, očíslovanie jednotlivých blokov muriva a ich zameranie v priestore, aby bolo možné podľa Grafického znázornenia navrátiť jednotlivé príslušné bloky muriva do hrubej stavby v pôvodných súradničiach (JTSK a BpV), ako aj v iných súradničiach v bezprostrednej blízkosti budúcej hmoty stavby. Správny orgán požaduje, aby mu bolo písomne oznamené miesto skládky. Správny orgán upozorňuje vlastníka, že dočasný transfer a uloženie fragmentov citadeli sa vykoná v úplnom rozsahu na vlastníkom zvolenú zabezpečenú skládku za horeuvedených podmienok, a teda nie je prípustné žiadnu súčasť autentických konštrukcií - kamenných murív, omietky a malty - vyvážať na inú skládku.

5. Správny orgán odporúča vlastníkovi spracovať návrh prezentácie fragmentu citadeli v hmote novostavby a v jej bezprostrednej blízkosti, a to na úrovni prípravnej dokumentácie - stupeň architektonická štúdia, z ktorej bude zrejmý rozsah zachovanej hmoty kultúrnej pamiatky a spôsob jej sprístupnenia a prezentácie v pripravovaných priestoroch 1. podzemného podlažia Nákupno - zábavného centra AUPARK KOŠICE, ako aj v bezprostrednej blízkosti tejto novostavby. Súčasťou štúdie bude aj návrh informačného systému pre verejnosť na prízemí i prvom podzemnom podlaží. Táto štúdia poskytne podrobne údaje pre spracovanie projektovej dokumentácie na stupni realizačný projekt. Správny orgán požaduje, aby mu vlastník predložil projektovú dokumentáciu na stupni: realizačný projekt, v ktorom bude zapracovaná prezentácia

- kultúrnej pamiatky a jej dopady na samotnú stavbu Nákupno - zábavného centra AUPARK KOŠICE. Súčasťou realizačného projektu bude aj prehľadný informačný systém pre verejnosť na prízemí i prvom podzemnom podlaží a v bezprostrednej blízkosti novostavby. Správny orgán konštatuje, že podmienka uvedená v tomto bode 5. už bola spoločnosťou AUPARK splnená. Návrh prezentácie, predložený ako Grafické znázornenie, môže byť architektonickou štúdiou, vlastník ho doplní o návrh informačného systému pre verejnosť.
6. Vlastník bezodkladne predloží správnemu orgánu výskopisné a polohopisné zameranie (JTSK a BpV), kresbovú a fotografickú dokumentáciu architektonických detailov (žľaby, ostenia strieľní, omietky, rozotretá malta so stopami po šalovaní, systém kolov, lôžka žľabov, ktoré boli vytrhnuté z pôvodnej polohy) a nálezovej situácie delovej gule, zavŕtanej do muriva a odtlačku ďalšej gule v murive, vykonané pred premiestnením kultúrnej pamiatky. Správny orgán konštatuje, že podmienka, uvedená v tomto bode 6., už bola spoločnosťou AUPARK splnená v rozsahu textu, avšak chýba kresbová a fotografická dokumentácia, ktorú je potrebné bezodkladne doplniť pred spracovaním realizačného projektu pre prezentáciu fragmentov.
  7. Predložiť správnemu orgánu, a to ešte pred predložením realizačného projektu, výskumnú dokumentáciu archeologického výskumu. Výskumná dokumentácia je nevyhnutným podkladom pre posúdenie realizačného projektu - v súlade s povinnosťou, uloženou vlastníkovi rozhodnutím č. KE-07/1667-04/7643/DU, MK, vydaným dňa 21.11.2007.
  8. Vlastník predloží prírastkový katalóg hnuteľných archeologických nálezov architektonických prvkov, resp. opracovaných kameňov, ktoré sa našli v sekundárnej polohe (predovšetkým žľaby v sekundárnej polohe, kamenné kvádre – obklad, atď.), a to pred predložením architektonickej štúdie alebo v rozpracovanosti realizačného projektu. Prírastkový katalóg už bol predložený. Prezentácia vybraných architektonických prvkov v rozsahu a s umiestnením podľa Grafického znázornenia bude súčasťou prezentácie časti hmoty kultúrnej pamiatky v architektonickej štúdii, najneskôr však v realizačnom projekte.
  9. Vlastník predloží správnemu orgánu časový, organizačný a odborný harmonogram úplného archeologického výskumu v časti vjazd a výjazd z podzemných garáží, a to v termíne do 20 dní od nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia. Úplný archeologický výskum bol predpísaný vlastníkovi rozhodnutím o nepredvídanej náleze dňa 09.02.2010 pod značkou KE-10/186-04/668/DU,MK. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.03.2010.
  10. Projektovú dokumentáciu obnovy môže vykonávať fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na ich vykonávanie podľa § 32 odseku 8 pamiatkového zákona.

Pri obnove kultúrnej pamiatky pevnosti bastiónovej na Námestí Oslobovitelia v Košiciach je vlastník - AUPARK KOŠICE, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava 2, povinný:

1. Predložiť na posúdenie správnemu orgánu projektovú dokumentáciu - stupeň realizačný projekt, ktorý bude obsahovať riešenie statiky, a to tak, aby mohla byť vrátená na miesto, alebo ponechaná na mieste kultúrna pamiatka v čo najväčšom možnom rozsahu, rešpektujúc závery predloženého statického posudku, podľa § 32 odseku 10 pamiatkového zákona.
2. V prípade dočasného transferu zabezpečiť základnú ochranu kultúrnej pamiatky podľa vyššie uvedených podmienok a predložiť správnemu orgánu vyššie uvedené prípravné dokumentácie a podklady v určených lehotách.
3. Každú projektovú dokumentáciu alebo jej zmenu v priebehu spracovania prerokovať so správnym orgánom podľa § 32 odseku 9 pamiatkového zákona.
4. Každú závažnú zmenu a zmenu oproti alebo nad rámec tohto rozhodnutia vopred prerokovať a odsúhlasiť správnym orgánom, podľa § 32 odseku 4 pamiatkového zákona.

O d ô v o d n e n i e :

Vlastník parcely 2444/6 v kat. území Stredné mesto v Košiciach - AUPARK Košice, spol. s r.o., Prievozská 4, 821 09 Bratislava 2, požiadal správny orgán dňa 30. 4. 2010 o súhlas s odstránením fragmentov muriva citadely. Nehnutelnosti – kamenné múry bastiónovej pevnosti –